Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

25 iunie 2020*

„Acțiune în anulare – Drept instituțional – Protocolul privind stabilirea sediilor unor instituții și ale anumitor organe, oficii, agenții și servicii ale Uniunii Europene – Parlamentul European – Noțiunea de «sesiune bugetară» care se ține la Strasbourg (Franța) – Articolul 314 TFUE – Exercitarea competenței bugetare într-o perioadă de sesiune plenară suplimentară care se ține la Bruxelles (Belgia)”

În cauza C-92/18,

având ca obiect o acțiune în anulare formulată în temeiul articolului 263 TFUE, introdusă la 7 februarie 2018,

Republica Franceză, reprezentată inițial de E. de Moustier, de A.-L. Desjonquères, de J.-L. Carré, de F. Alabrune, de D. Colas și de B. Fodda și ulterior de E. de Moustier, de A.-L. Desjonquères, de A. Daly și de J.-L. Carré, în calitate de agenți,

reclamantă,

susținută de:

Marele Ducat al Luxemburgului, reprezentat inițial de D. Holderer, de C. Schiltz și de T. Uri și ulterior de C. Schiltz și de T. Uri, în calitate de agenți,

intervenient,

împotriva

Parlamentului European, reprezentat de R. Crowe, de U. Rösslein și de S. Lucente, în calitate de agenți,

pârât,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul A. Arabadjiev, președinte de cameră, domnul K. Lenaerts, președintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a doua, și domnii P. G. Xuereb, T. von Danwitz (raportor) și A. Kumin, judecători,

avocat general: domnul G. Hogan,

grefier: doamna V. Giacobbo-Peyronnel, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 16 ianuarie 2020,

* Limba de procedură: franceza.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin cererea introductivă formulată, Republica Franceză solicită anularea a patru acte ale Parlamentului European referitoare la adoptarea bugetului anual al Uniunii Europene pentru exercițiul 2018 (denumite în continuare, împreună, „actele atacate”), și anume:

– ordinea de zi a ședinței plenare a Parlamentului din 29 noiembrie 2017 [documentul P8_0J (2017)11-29], în măsura în care în aceasta sunt incluse dezbateri cu privire la proiectul comun de buget anual al Uniunii pentru exercițiul 2018;

– ordinea de zi a ședinței plenare a Parlamentului din 30 noiembrie 2017 [documentul P8_0J (2017)11-30], în măsura în care în aceasta sunt incluse votarea asupra acestui proiect comun și, în continuare, explicații cu privire la această votare;

– rezoluția legislativă a Parlamentului din 30 noiembrie 2017 privind proiectul comun menționat [documentul P8_TA (2017)0458, P8_TA-PROV (2017)0458] și

– actul din 30 noiembrie 2017 prin care președintele Parlamentului a constatat că bugetul anual al Uniunii pentru exercițiul 2018 era adoptat definitiv.

Cadrul juridic

2 Articolul unic litera (a) din Protocolul nr. 6 privind stabilirea sediilor unor instituții și ale anumitor organe, oficii, agenții și servicii ale Uniunii Europene, anexat la Tratatele UE, FUE și CEEA (denumit în continuare „Protocolul privind sediile unor instituții”), prevede:

„Parlamentul European are sediul la Strasbourg, unde au loc cele douăsprezece sesiuni plenare lunare, inclusiv sesiunea bugetară. Perioadele sesiunilor plenare suplimentare se țin la Bruxelles. Comisiile Parlamentului European au sediul la Bruxelles. Secretariatul General al Parlamentului European și serviciile acestuia își păstrează sediul la Luxemburg.”

3 Articolul 314 TFUE prevede:

„Parlamentul European și Consiliul, hotărând în conformitate cu o procedură legislativă specială, adoptă bugetul anual al Uniunii, în conformitate cu următoarele dispoziții.

[…]

(3) Consiliul adoptă poziția sa asupra proiectului de buget și o transmite Parlamentului European până la data de 1 octombrie a anului care precedă anul execuției bugetului. […]

(4) În cazul în care, în termen de patruzeci și două de zile de la transmitere, Parlamentul European:

[…]

(c) adoptă amendamente cu majoritatea membrilor care îl compun, proiectul astfel modificat se transmite Consiliului și Comisiei. Președintele Parlamentului European, în consens cu președintele Consiliului, convoacă fără întârziere comitetul de conciliere. […]

(5) Comitetul de conciliere, ce reunește membrii Consiliului sau reprezentanții acestora și tot atâția membri reprezentând Parlamentul European, are misiunea de a ajunge, pe baza pozițiilor Parlamentului European și ale Consiliului, la un acord asupra unui proiect comun, cu majoritatea calificată a membrilor Consiliului sau a reprezentanților lor și cu majoritatea membrilor reprezentând Parlamentul European, în termen de douăzeci și una de zile de la data convocării sale.

[…]

(6) În cazul în care, în termenul de douăzeci și una de zile prevăzut la alineatul (5), comitetul de conciliere ajunge la un acord asupra unui proiect comun, Parlamentul European și Consiliul dispun fiecare de un termen de paisprezece zile calculat de la data acordului pentru aprobarea proiectului comun.

(7) În cazul în care, în termenul de paisprezece zile prevăzut la alineatul (6):

(a) Parlamentul European și Consiliul aprobă fiecare proiectul comun sau nu iau o hotărâre, ori în cazul în care una dintre aceste instituții aprobă proiectul comun, iar cealaltă nu ia o hotărâre, bugetul este considerat adoptat definitiv în conformitate cu proiectul comun, sau

(b) Parlamentul European, hotărând cu majoritatea membrilor care îl compun, și Consiliul resping proiectul comun, ori în cazul în care una dintre aceste instituții respinge proiectul comun, iar cealaltă nu ia o hotărâre, Comisia prezintă un nou proiect de buget, sau

[…]

(d) Parlamentul European aprobă proiectul comun, dar Consiliul îl respinge, Parlamentul European poate decide, într-un termen de paisprezece zile de la data respingerii de către Consiliu și hotărând cu majoritatea membrilor care îl compun și a trei cincimi din totalul voturilor exprimate, confirmarea tuturor sau doar a anumite amendamente prevăzute la alineatul (4) litera (c). În cazul în care unul dintre amendamentele Parlamentului European nu este confirmat, se reține poziția aprobată în cadrul comitetului de conciliere referitoare la linia bugetară care face obiectul acestui amendament. Pe această bază, bugetul este considerat adoptat definitiv.

[…]

(9) La încheierea procedurii prevăzute la prezentul articol, președintele Parlamentului European constată că bugetul este adoptat definitiv.

(10) Fiecare instituție își exercită atribuțiile care îi sunt acordate prin prezentul articol cu respectarea tratatelor și a actelor adoptate în temeiul acestora, în special în ceea ce privește resursele proprii ale Uniunii și echilibrul veniturilor și cheltuielilor.”

Istoricul litigiului

4 La 7 octombrie 2015, Parlamentul a adoptat calendarul perioadelor sale de sesiuni plenare pentru anul 2017, acesta prevăzând printre altele organizarea de perioade de sesiuni plenare ordinare la Strasbourg (Franța), între 23 și 26 octombrie 2017, între 13 și 16 noiembrie 2017 și între 11 și 14 decembrie 2017, precum și a unei perioade de sesiune plenară suplimentară, la 29 și la 30 noiembrie 2017, la Bruxelles (Belgia).

5 În luna aprilie a anului 2017, Consiliul, Parlamentul și Comisia au stabilit calendarul pragmatic, precizând datele centrale pe care aceste instituții le aveau în vedere pentru diferitele etape ale procedurii bugetare pentru exercițiul 2018 și, în special, pentru o eventuală procedură de conciliere.

6 La 29 iunie 2017, Comisia a publicat un proiect de buget anual al Uniunii pentru exercițiul 2018. La 13 septembrie 2017, Consiliul a transmis Parlamentului poziția sa privind acest proiect. În urma unui vot în Comisia pentru bugete și a dezbaterilor în perioada de sesiune plenară ordinară care a avut loc la Strasbourg între 23 și 26 octombrie 2017, Parlamentul a adoptat, la 25 octombrie 2017, o rezoluție legislativă care conținea amendamente la respectivul proiect. La 31 octombrie 2017, a început procedura de conciliere bugetară între Parlament și Consiliu. Această procedură a condus, la 18 noiembrie 2017, la un acord asupra unui proiect comun de buget anual al Uniunii pentru exercițiul 2018.

7 La 30 noiembrie 2017, Consiliul a aprobat proiectul comun de buget anual al Uniunii pentru exercițiul 2018. Parlamentul a inclus dezbaterea și votarea cu privire la acest proiect pe ordinea de zi a perioadei de sesiune plenară suplimentară din 29 și 30 noiembrie 2017 care a avut loc la Bruxelles. Prin rezoluția legislativă din 30 noiembrie 2017, Parlamentul a aprobat proiectul menționat. La aceeași dată, președintele Parlamentului a constatat, în ședință plenară, că bugetul anual al Uniunii pentru exercițiul 2018 era adoptat definitiv.

8 Ulterior introducerii prezentei acțiuni, Curtea a respins, prin Hotărârea din 2 octombrie 2018, Franța/Parlamentul (Exercitarea competenței bugetare) (C-73/17, EU:C:2018:787), acțiunea Republicii Franceze având ca obiect anularea unor acte adoptate de Parlament în cadrul procedurii care a condus la adoptarea bugetului Uniunii pentru exercițiul 2017. În urma pronunțării acestei hotărâri, Republica Franceză a confirmat, la solicitarea Curții, că înțelege să își mențină acțiunea privind bugetul Uniunii pentru exercițiul 2018.

Procedura în fața Curții și concluziile părților

9 Republica Franceză solicită Curții:

– anularea actelor atacate;

– menținerea efectelor actului prin care președintele Parlamentului a constatat că bugetul anual al Uniunii pentru exercițiul 2018 era adoptat definitiv, până când acest buget va fi adoptat definitiv printr-un act conform cu tratatele, într-un termen rezonabil care să curgă de la data pronunțării hotărârii Curții în prezenta cauză, și

– obligarea Parlamentului la plata cheltuielilor de judecată.

10 Parlamentul solicită Curții:

– respingerea acțiunii;

– obligarea Republicii Franceze la plata cheltuielilor de judecată și,

– cu titlu subsidiar, menținerea efectelor actului prin care președintele Parlamentului a constatat că bugetul anual al Uniunii pentru exercițiul 2018 era adoptat definitiv, până la intrarea în vigoare, într-un termen rezonabil, a unui nou act destinat să îl înlocuiască.

11 Prin decizia președintelui Curții din 26 aprilie 2019, a fost admisă cererea de intervenție formulată de Marele Ducat al Luxemburgului în susținerea concluziilor Republicii Franceze.

Cu privire la acțiune

Argumentația părților

12 Republica Franceză, susținută de Marele Ducat al Luxemburgului, invocă un motiv unic, întemeiat pe încălcarea prin actele atacate a Protocolului privind sediile unor instituții. În conformitate cu articolul unic litera (a) din acest protocol, Parlamentul ar fi ținut să își exercite competențele bugetare pe care i le conferă articolul 314 alineatele (5), (6) și (9) TFUE, în principiu, în integralitate în perioadele de sesiuni plenare ordinare care se țin la Strasbourg. În speță, această instituție ar fi încălcat concilierea necesară între cerințele care rezultă din aceste articole, întrucât a inclus dezbaterile și votarea cu privire la proiectul comun de buget anual al Uniunii pentru exercițiul 2018, în temeiul articolului 314 alineatul (6) TFUE, pe ordinea de zi a perioadei sale de sesiune plenară suplimentară, care s-a ținut la Bruxelles, la 29 și la 30 noiembrie 2017, și întrucât a constatat, prin actul președintelui Parlamentului întemeiat pe articolul 314 alineatul (9) TFUE, adoptarea definitivă a acestui buget în cadrul aceleiași perioade de sesiune plenară suplimentară.

13 În această privință, Republica Franceză susține că Parlamentul a săvârșit o eroare de apreciere atunci când și-a fixat și apoi și-a menținut calendarul perioadelor de sesiuni plenare ordinare pentru anul 2017 în așa fel încât nu se putea pronunța asupra proiectului comun de buget anual pentru exercițiul 2018 în termenul prevăzut la articolul 314 alineatul (6) TFUE decât în perioada de sesiune plenară suplimentară menționată la punctul precedent, care are loc la Bruxelles, iar nu într-o perioadă de sesiune plenară ordinară, care se ține la Strasbourg.

14 Republica Franceză estimează că este posibil să se anticipeze data acordului obținut în cursul procedurii de conciliere. În această privință, ea arată mai întâi că, în practică, votul asupra proiectului de buget, prevăzut la articolul 314 alineatul (4) TFUE, intervine întotdeauna în cursul celei de a doua perioade de sesiune plenară ordinară din octombrie, denumită „perioada de sesiune din «octombrie II»”. În continuare, acest stat membru susține că, de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, s-a recurs sistematic la o procedură de conciliere. În sfârșit, el adaugă că, în cazul foarte probabil al recurgerii la o astfel de procedură, un eventual acord de conciliere intervine după toate probabilitățile în ultimele zile ale perioadei de conciliere prevăzute la articolul 314 alineatul (5) TFUE. În aceste condiții, Republica Franceză consideră că Parlamentul este obligat să programeze perioada de sesiune plenară ordinară din luna noiembrie în a patra sau în a cincea săptămână după perioada de sesiune din „octombrie II”, așa încât o asemenea programare să maximizeze, în opinia sa, probabilitatea ca această instituție să se poată pronunța asupra proiectului comun de buget într-o perioadă de sesiune plenară ordinară care se ține la Strasbourg, în termenul de paisprezece zile prevăzut la articolul 314 alineatul 6 TFUE. Cu toate acestea, în speță, instituția menționată ar fi programat perioada de sesiune plenară ordinară din luna noiembrie 2017 în a treia săptămână după perioada de sesiune din „octombrie II” 2017, ceea ce ar fi împiedicat-o să își exercite competențele bugetare, în temeiul articolului 314 alineatele (6), (7) și (9) TFUE, la Strasbourg.

15 În orice caz, Republica Franceză susține că Parlamentul ar fi putut să modifice calendarul perioadelor de sesiuni plenare ordinare, în urma stabilirii calendarului pragmatic de programare, de comun acord între instituții, a desfășurării procedurii bugetare. După stabilirea acestui ultim calendar, Parlamentul ar fi avut confirmarea datelor la care urma să se desfășoare procedura de conciliere, precum și a celor ale reuniunilor comitetului de conciliere, în cazul foarte probabil în care s-ar fi recurs la o asemenea procedură, în urma perioadei de sesiune din „octombrie II”.

16 Parlamentul susține că și-a exercitat fără a săvârși o eroare de apreciere competențele bugetare în temeiul articolului 314 alineatele (6), (7) și (9) TFUE, în perioada de sesiune plenară suplimentară care s-a ținut la 29 și la 30 noiembrie 2017. Ținând seama de elementele imprevizibile inerente procedurii

bugetare, atât recurgerea la procedura de conciliere, cât și data la care această procedură urma să fie inițiată și urma să se încheie, eventual în urma unui acord asupra unui proiect comun de buget anual, ar fi fost din principiu incerte la momentul stabilirii calendarului sesiunilor plenare pentru anul 2017.

Aprecierea Curții

17 Parlamentul este ținut, astfel cum confirmă articolul 314 alineatul (10) TFUE, să își exercite competențele bugetare care îi sunt acordate cu respectarea tratatelor și a actelor adoptate în temeiul acestora.

18 În primul rând, această instituție trebuie să respecte Protocolul privind sediile unor instituții, care, potrivit articolului 51 TUE, face parte integrantă din tratate. Articolul unic litera (a) din acest protocol prevede că „Parlamentul European are sediul la Strasbourg, unde au loc cele douăsprezece sesiuni plenare lunare, inclusiv sesiunea bugetară”.

19 În această privință, Curtea a statuat, la punctele 32, 35 și 37 din Hotărârea din 2 octombrie 2018, Franța/Parlamentul (Exercitarea competenței bugetare) (C-73/17, EU:C:2018:787), că, în lipsa unei precizări în articolul unic litera (a) din acest protocol, trebuie să se considere că termenii „sesiune bugetară” se referă la toate perioadele de sesiuni plenare în care Parlamentul își exercită competențele bugetare și la toate actele adoptate de această instituție în acest scop. Astfel, exercitarea de către Parlament a competenței sale bugetare în ședință plenară constituie un moment fundamental al vieții democratice a Uniunii și necesită în special o dezbatere publică, în ședință plenară, care să permită cetățenilor Uniunii să ia cunoștință de diversele orientări politice exprimate și, în acest mod, să își formeze o opinie politică asupra acțiunii Uniunii. În plus, transparența dezbaterii parlamentare în ședință plenară poate consolida legitimitatea democratică a procedurii bugetare în fața cetățenilor Uniunii și credibilitatea acțiunii acesteia. În aceste condiții, termenii „sesiune bugetară” care figurează la articolul unic litera (a) din Protocolul privind sediile unor instituții nu acoperă doar perioada de sesiune plenară ordinară consacrată examinării proiectului de buget în prima lectură, în temeiul articolului 314 alineatul (4) TFUE, ci și a doua lectură, în temeiul articolului 314 alineatul (6) din acest tratat, care asigură o dezbatere și o votare publice, în ședință plenară, cu privire la proiectul comun de buget anual rezultat în urma procedurii de conciliere.

20 În al doilea rând, Parlamentul este ținut să respecte cerințele pe care articolul 314 TFUE i le impune pentru exercitarea competențelor sale bugetare în ședință plenară. Termenele-limită și termenele stabilite de această dispoziție urmăresc să asigure adoptarea bugetului anual al Uniunii înainte de sfârșitul anului care precedă exercițiul în cauză, nerespectarea lor putând, dacă este cazul, să conducă la aplicarea articolului 315 TFUE referitor la bugetul provizoriu [Hotărârea din 2 octombrie 2018, Franța/Parlamentul (Exercitarea competenței bugetare), C-73/17, EU:C:2018:787, punctul 38].

21 În absența unei dezbateri și a unei votări ale Parlamentului cu privire la proiectul comun de buget anual în termenul de paisprezece zile stabilit la articolul 314 alineatul (6) TFUE, acest proiect poate fi adoptat de Consiliu singur, în condițiile prevăzute la alineatul (7) litera (a) al acestui articol. Or, este de o deosebită importanță pentru transparența și pentru legitimitatea democratică a acțiunii Uniunii, care se manifestă prin intermediul procedurii de adoptare a bugetului anual, ca Parlamentul să își exercite competența care îi revine în temeiul articolului 314 alineatul (6) TFUE și să se pronunțe în ședință plenară cu privire la acest proiect comun [Hotărârea din 2 octombrie 2018, Franța/Parlamentul (Exercitarea competenței bugetare), C-73/17, EU:C:2018:787, punctul 40].

22 În al treilea rând, în măsura în care articolul unic litera (a) din Protocolul privind sediile unor instituții și articolul 314 TFUE au aceeași valoare juridică, cerințele care rezultă din primul dintre aceste articole nu pot, ca atare, să prevaleze asupra celor care rezultă din cel de al doilea, și invers. Aplicarea lor

trebuie să fie efectuată de la caz la caz, cu respectarea concilierii necesare a acestor cerințe și a unui just echilibru între acestea [Hotărârea din 2 octombrie 2018, Franța/Parlamentul (Exercitarea competenței bugetare), C-73/17, EU:C:2018:787, punctul 42].

23 Pe de altă parte, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că Protocolul privind sediile unor instituții este guvernat de respectarea reciprocă a competențelor statelor membre și ale Parlamentului, precum și de obligația reciprocă de cooperare loială [Hotărârea din 2 octombrie 2018, Franța/Parlamentul (Exercitarea competenței bugetare), C-73/17, EU:C:2018:787, punctul 43 și jurisprudența citată].

24 Astfel, Parlamentul are obligația să își exercite competențele bugetare într-o perioadă de sesiune plenară ordinară la Strasbourg, fără însă ca această obligație care rezultă din articolul unic litera (a) din Protocolul privind sediile unor instituții să se opună ca bugetul anual să fie dezbătut și votat, dacă imperative legate de buna desfășurare a procedurii bugetare astfel cum este prevăzută la articolul 314 TFUE o impun, într-o perioadă de sesiune plenară suplimentară la Bruxelles. O desfășurare a acestei proceduri care ar face să prevaleze în mod absolut respectarea articolului unic litera (a) din acest protocol în detrimentul participării depline a Parlamentului la această procedură ar fi incompatibilă cu concilierea necesară a cerințelor care rezultă din aceste dispoziții, amintită la punctul 22 din prezenta hotărâre [Hotărârea din 2 octombrie 2018, Franța/Parlamentul (Exercitarea competenței bugetare), C-73/17, EU:C:2018:787, punctul 44].

25 În ceea ce privește controlul jurisdicțional al respectării cerințelor care rezultă din cuprinsul punctelor 22-24 din prezenta hotărâre, Curtea a precizat, la punctul 45 din Hotărârea din 2 octombrie 2018, Franța/Parlamentul (Exercitarea competenței bugetare) (C-73/17, EU:C:2018:787), că Parlamentul dispune, atunci când procedează la concilierea necesară între cerințele prevăzute la articolul unic litera (a) din Protocolul privind sediile unor instituții și cele prevăzute la articolul 314 TFUE, de o putere de apreciere care decurge din imperative legate de buna desfășurare a procedurii bugetare. În consecință, acest control jurisdicțional privește aspectul dacă Parlamentul, prin exercitarea unei părți din competențele sale bugetare într-o perioadă de sesiune plenară suplimentară, a săvârșit, în această privință, erori de apreciere.

26 În lumina acestor considerații trebuie să se examineze dacă actele atacate respectă concilierea necesară a cerințelor care rezultă, pe de o parte, din articolul unic litera (a) din Protocolul privind sediile unor instituții și, pe de altă parte, din articolul 314 TFUE.

27 În această privință, deși Republica Franceză admite că, în cadrul fixat de calendarul perioadelor de sesiuni plenare ordinare pentru anul 2017, perioada de sesiune plenară suplimentară care s-a ținut la Bruxelles la 29 și la 30 noiembrie 2017 constituia singura posibilitate a Parlamentului de a se pronunța asupra proiectului comun de buget anual pentru exercițiul 2018 în termenul prevăzut la articolul 314 alineatul (6) TFUE, ea arată, susținută de Marele Ducat al Luxemburgului, că organizarea acestui calendar parlamentar de către instituția menționată este afectată de o eroare de apreciere. Potrivit acestor state membre, ar fi fost posibil ca acel calendar să fie organizat așa încât să permită dezbaterea și votarea proiectului comun de buget anual al Uniunii pentru exercițiul 2018 la Strasbourg cu respectarea acestui termen. Astfel, posibilitatea unei asemenea organizări sau chiar a unei modificări a calendarului perioadelor de sesiuni plenare ordinare pentru anul 2017 ar fi apărut atât la stabilirea acestui calendar, la 7 octombrie 2015, cât și ca urmare a stabilirii calendarului pragmatic în luna aprilie a anului 2017.

28 În ceea ce privește, în primul rând, stabilirea calendarului parlamentar pentru anul 2017, intervenită la 7 octombrie 2015, argumentația Republicii Franceze, susținută de Marele Ducat al Luxemburgului, este întemeiată pe premisa potrivit căreia data la care comitetul de conciliere a ajuns la un acord asupra unui proiect comun de buget anual era previzibilă în mod rezonabil pentru Parlament la momentul stabilirii acestui calendar.

29 Totuși, Curtea a respins deja o astfel de premisă, statuând, la punctul 50 din Hotărârea din 2 octombrie 2018, Franța/Parlamentul (Exercitarea competenței bugetare) (C-73/17, EU:C:2018:787), că, la momentul stabilirii calendarului sesiunilor plenare ordinare, atât recurgerea la procedura de conciliere, cât și data la care această procedură urma să fie inițiată și urma să se încheie, eventual în urma unui acord asupra unui proiect comun de buget anual, erau din principiu incerte.

30 Niciunul dintre elementele avansate de Republica Franceză și de Marele Ducat al Luxemburgului nu este de natură să repună în discuție considerațiile referitoare la elementele imprevizibile inerente procedurii bugetare, pe care se întemeiază jurisprudența amintită la punctul precedent.

31 În plus, argumentația acestor state membre, potrivit căreia Parlamentul trebuie să programeze perioada de sesiune plenară ordinară din luna noiembrie alternativ în a patra sau în a cincea săptămână după perioada de sesiune din „octombrie II”, implică în mod necesar ca această instituție să dispună de o putere de apreciere în acest scop. În special, în măsura în care Republica Franceză se întemeiază pe constatarea că o astfel de programare „maximizează probabilitatea” unei dezbateri și a unui vot asupra proiectului comun de buget în perioada de sesiune plenară ordinară din luna noiembrie care se ține la Strasbourg, ea admite în esență că o astfel de programare nu poate asigura că acea dezbatere și acel vot pot avea loc efectiv la Strasbourg și, prin urmare, confirmă că programarea calendarului parlamentar nu este de natură să înlăture elementele imprevizibile inerente procedurii bugetare.

32 Prin urmare, trebuie să se considere că Parlamentul a rămas în limitele puterii de apreciere amintite la punctul 25 din prezenta hotărâre atunci când și-a stabilit, la 7 octombrie 2015, calendarul sesiunilor plenare ordinare pentru anul 2017.

33 În al doilea rând, Republica Franceză reproșează Parlamentului că nu a modificat acest calendar ca urmare a stabilirii, în luna aprilie a anului 2017, a calendarului pragmatic referitor la procedura bugetară pentru exercițiul 2018, pentru motivul că acest calendar pragmatic ar fi confirmat datele procedurii de conciliere, în cazul foarte probabil în care s-ar fi recurs la o astfel de procedură.

34 Or, calendarul pragmatic menționat preciza datele pe care Consiliul, Parlamentul și Comisia le aveau în vedere, în luna aprilie a anului 2017, pentru procedura bugetară referitoare la exercițiul 2018 și, în special, pentru o eventuală procedură de conciliere, existând însă posibilitatea ca elementele imprevizibile inerente procedurii bugetare să poată împiedica aceste instituții să respecte datele avute în vedere.

35 În ceea ce privește aceste elemente imprevizibile, Parlamentul a arătat, fără a fi contrazis cu privire la acest aspect, că situația perioadei de conciliere este incertă, astfel cum reiese în special din împrejurarea că această perioadă a expirat fără acord în trei dintre cele cinci proceduri încheiate sub regimul articolului 314 TFUE înainte de stabilirea calendarului parlamentar pentru anul 2017, așa încât bugetul anual al Uniunii nu a putut fi adoptat decât în luna decembrie a anului care precedă exercițiul în cauză în aceste trei proceduri. În plus, ca răspuns la o întrebare adresată de Curte în ședință, Parlamentul a precizat, ceea ce de asemenea a rămas necontestat, că punctul de plecare precis al perioadei de conciliere nu poate fi stabilit decât în ultimul moment, în raport cu calendarele actualizate ale Parlamentului, Consiliului și Comisiei.

36 Astfel, în urma stabilirii, în luna aprilie a anului 2017, a calendarului pragmatic referitor la procedura bugetară pentru exercițiul 2018, rămânea în continuare incert răspunsul la întrebarea dacă și la ce dată comitetul de conciliere putea să parvină efectiv la un acord de conciliere.

37 În aceste condiții, Parlamentul nu a săvârșit o eroare de apreciere nici prin menținerea calendarului sesiunilor plenare ordinare pentru anul 2017, în urma stabilirii calendarului pragmatic în luna aprilie a aceluiași an.

38 Prin urmare, actele atacate nu sunt afectate de eroarea de apreciere invocată de Republica Franceză.

39 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să fie înlăturat motivul unic al Republicii Franceze și, prin urmare, să se respingă acțiunea.

Cu privire la cheltuielile de judecată

40 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Parlamentul a solicitat obligarea Republicii Franceze la plata cheltuielilor de judecată, iar aceasta a căzut în pretenții, ea trebuie să fie obligată să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, pe cele efectuate de Parlament. În aplicarea articolului 140 alineatul (1) din același regulament, Marele Ducat al Luxemburgului, intervenient în litigiu, suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă Republica Franceză să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, pe cele efectuate de Parlamentul European.

3) Marele Ducat al Luxemburgului suportă propriile cheltuieli de judecată.

Semnături